

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І

СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра східної і слов'янської філології

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Основи дипломатичного перекладу
з арабської мови»

Спеціальність: В11 (035) Філологія

Спеціалізація: В11 060. (035.060) Східні мови та літератури
(переклад включно), перша – арабська

Освітня програма: Східна філологія: арабська мова і
література, переклад, методика навчання

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	кафедра східної і слов'янської філології
Факультет	факультет східної і слов'янської філології
Викладач	Нечипоренко Ігор Вячеславович
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Семестр	2 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Мова викладання	українська / арабська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	<i>Предметом</i> вивчення навчальної дисципліни є особливості дипломатичного дискурсу арабських країн, принципи та стратегії перекладу дипломатичних документів, офіційних заяв, міжнародних угод, комюніке, виступів політичних діячів і матеріалів міжнародних організацій, а також лексичні, граматичні, стилістичні та прагматичні аспекти арабсько-українського дипломатичного перекладу.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	<i>Мета</i> дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок дипломатичного перекладу з арабської мови, розвиток умінь аналізувати дипломатичний дискурс, адекватно відтворювати офіційно-ділову та політичну термінологію й забезпечувати міжкультурну комунікацію в міжнародному середовищі.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	Очікувані результати навчання з навчальної дисципліни за вибором: <i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</i> <ul style="list-style-type: none"> • основні поняття, принципи та функції дипломатичного перекладу, його місце в системі міжкультурної та міжнародної комунікації; • особливості дипломатичного дискурсу арабських країн, його жанрові, лексичні, стилістичні та прагматичні характеристики; • структуру, зміст і мовні особливості дипломатичних документів, зокрема міжнародних угод, меморандумів, комюніке, декларацій, нот та офіційних заяв; • основну арабську дипломатичну, політичну та міжнародно-правову термінологію, а також способи її перекладу українською мовою; • основні перекладацькі стратегії та трансформації, що застосовуються під час перекладу дипломатичних текстів з арабської мови українською та навпаки. <i>вміти:</i> <ul style="list-style-type: none"> • здійснювати письмовий переклад дипломатичних документів і матеріалів міжнародно-політичного характеру з арабської мови українською мовою та у зворотному напрямі; • аналізувати мовні, стилістичні та культурні особливості дипломатичних текстів, обираючи адекватні перекладацькі стратегії відповідно до комунікативної ситуації;

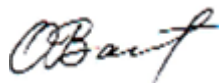
	<ul style="list-style-type: none"> • правильно використовувати дипломатичну, політичну та міжнародно-правову термінологію в усному й письмовому перекладі; • застосовувати перекладацькі трансформації для досягнення точності, еквівалентності та стилістичної відповідності перекладу нормам дипломатичного спілкування.
Компетентності <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i>	<p>Основні завдання вибіркової дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей:</p> <p><i>інтегральної компетентності (ІК):</i></p> <p>здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає транслявання інформації українською, арабською, другою східною та західноєвропейською мовами та/або здійснення перекладацької діяльності, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><i>загальних компетентностей (ЗК):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. – ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. – ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. – ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою; – ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема вирішення стандартних завдань професійної діяльності. <p><i>фахових компетентностей (ФК):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. – ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію. – ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. – ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту. – ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. – ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення. – ФК 14. Здатність до здійснення повного й адекватного письмового та усного (послідовного) перекладів текстів різних жанрів і стилів з арабської, другої східної та західноєвропейської мов українською та навпаки, створювати письмовий та усний перекладацький супровід міжкультурної фахової комунікації.
Види занять і їхній розподіл за годинами	<p>Лекції – 4 годин.</p> <p>Практичні заняття – 26 годин.</p> <p>Самостійна робота – 60 годин.</p>
Тематика навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Дипломатичний переклад як вид професійної діяльності. Поняття дипломатичного перекладу. Його роль у міжнародних відносинах та міжкультурній комунікації. Види дипломатичного перекладу. Професійна етика перекладача в дипломатичній сфері.</p> <p>Тема 2. Особливості дипломатичного дискурсу арабських країн. Поняття дипломатичного дискурсу. Жанри дипломатичної комунікації. Лексичні, граматичні та стилістичні особливості арабомовних дипломатичних текстів.</p> <p>Тема 3. Дипломатична та міжнародно-політична термінологія арабської мови</p> <p>Основні групи дипломатичної лексики. Політична та міжнародно-правова термінологія. Проблеми перекладу термінів і власних назв у дипломатичних текстах.</p> <p>Тема 4. Переклад офіційних дипломатичних документів</p> <p>Особливості перекладу міжнародних договорів, меморандумів, декларацій, угод, нот, комюніке та інших офіційних документів.</p> <p>Тема 5. Переклад дипломатичних виступів і політичних промов</p>

	<p>Мовні особливості дипломатичних промов. Передача прагматичного впливу та офіційного стилю. Переклад виступів державних діячів та представників міжнародних організацій.</p> <p>Тема 6. Перекладацькі трансформації в дипломатичному перекладі Лексичні, граматичні та лексико-граматичні трансформації. Особливості перекладу суспільно-політичної лексики та дипломатичних кліше.</p> <p>Тема 7. Міжкультурний аспект дипломатичного перекладу Національно-культурна специфіка дипломатичної комунікації арабських країн. Мовний етикет, форми ввічливості, дипломатичний протокол та їх відтворення в перекладі.</p> <p>Тема 8. Практика перекладу сучасних арабомовних дипломатичних текстів Комплексний аналіз і переклад матеріалів дипломатичного та міжнародно-політичного характеру. Робота з автентичними текстами офіційних заяв, пресрелізів і документів міжнародних організацій.</p>
<p>Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)</p>	<p>1. Методи семестрового контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює 50.</p> <p>Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> – методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення; – методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання. <p>2. Методи проміжного контролю – відбуваються у березні, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа.</p> <p>3. Модульна контрольна робота – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри.</p> <p>4. Методи підсумкового контролю – залік.</p> <p>5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за дистанційною формою навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін¹.</p>
<p>Передумови вивчення дисципліни</p>	<p>Успішне опанування усіх обов'язкових компонент, передбачених освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.</p>
<p>Навчально-методичне й інформаційне забезпечення</p>	<p>Основна (базова): Калашник, Г. М. (2007). <i>Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету</i>. Навчальний посібник. Київ: «Знання». Сагайдак, О. П. (2005). <i>Дипломатичний протокол та етикет</i>. Навчальний посібник. Київ: «Знання». Шинкаренко, Т. І. (2007). <i>Дипломатичний протокол та етикет</i>. Київ. <i>Advancing Arabic Language Teaching and Learning: A Path to Reducing Learning Poverty in MENA</i>. (2021). International Bank for Reconstruction and Development. Ahmad Abdelmoneim Youssef Masry Zidan (2015). <i>A Linguistic Analysis of Some Problems of Arabic-English Translation of Legal Texts, with Special Reference to Contracts</i>. Cambridge Scholars Publishing. Almanna, A. (2016). <i>The Routledge course in translation annotation: Arabic-English-Arabic</i>. London and New York: Routledge. Hassan, B. A. (2014). <i>Between English and Arabic: A practical course in translation</i>. New castle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing. Hanem El-Farahaty. (2015). <i>Arabic – English – Arabic Legal Translation</i>. Routledge Taylor&Francis Group.</p>

	<p>Kadrić, M., Rennert, S., & Schäffner, C. (2022). Diplomatic and Political Interpreting Explained. London: Routledge.</p> <p>Kendall, E., & Mohamed, Y. A. (2023). Diplomacy Arabic: An Essential Vocabulary. Washington, DC: Georgetown University Press.</p> <p>Declercq, C., & Kerremans, K. (Eds.). (2024). The Routledge Handbook of Translation, Interpreting and Crisis. London: Routledge.</p> <p>Tyulenev, S. (2022). Translation and Diplomacy: The Ins and Outs of Social-Systemic Boundaries. <i>Diplomacy & Statecraft</i>, 33(4), 589–604. https://doi.org/10.1080/09592296.2022.2113261</p> <p>Mahmoud Altarabin. (2021). <i>The Routledge course on media, legal and technical translation. English –Arabic – English</i>. Routledge Taylor&Francis Group.</p> <p>Додаткова:</p> <p>Колодій, Б. М. (2021). <i>Переклад аудіовізуальних текстів фахового спрямування: Навчальний посібник</i>. Київ: Центр навчальної літератури.</p> <p>Палеха, Ю. І. (2014). <i>Документування в дипломатичній діяльності</i>. Київ: Ліра-К.</p> <p>Сівков І.В., Субх М.А., Хоміцька О.Г. (2009). <i>Сучасний українсько-арабський словник</i>. Київ: Київський університет.</p> <p>Сівков І.В. (2008). <i>Арабсько-український словник суспільно-політичної термінології</i>. Київ: Альфа.</p> <p><i>Українська дипломатична енциклопедія в 2-х томах</i>. (2004). Київ.</p> <p><i>A pocket dictionary of Economics and commerce. English – Arabic, Arabic – English</i> (2002). Librairie du Liban: The dictionaries Department.</p> <p>Daniel Newman. (2007). <i>Arabic-English Thematic Lexicon</i>. Routledge Taylor&Francis Group.</p> <p>Mason, I. (1994). Discourse, ideology and translation. In R. D. Beaugrande, A. Shunnaq, & M. H. Heliel (Eds.), <i>Language, discourse and translation in the West and Middle East</i> (pp. 23–34). Amsterdam and Philadelphia, PA: John Benjamins Publishing Company.</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті</p> <ul style="list-style-type: none"> – http://www.nbuv.gov.ua/node/422 – Телеканал «аль-Джазіра» News Today's latest from Al Jazeera – Портал новин أخبار أوكرانيا بالعربية أخبار أوكرانيا (arab.com.ua) – Бібліотека арабської літератури Library of Arabic Literature – Журнал арабської літератури أخبار أوكرانيا بالعربية أخبار (arab.com.ua)
<p>Форми і способи поточного та семестрового контролю</p>	<p><i>Семестрове оцінювання:</i> аудиторна робота, самостійна робота, МКР.</p> <p><i>Підсумкове оцінювання:</i> залік.</p> <p><i>Умови допуску до заліку:</i> наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.</p>

Затверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 11 від «27» квітня 2026 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Валігура О. Р.

(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № ____ від ____

Завідувач кафедри

(підпис)

(ім'я, прізвище)